

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Идэр сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2024/138/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Улиастай сум

2024 он

Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын

тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа

Утас: 99993365

Цахим хаяг: Bat-Undraad@audit.gov.mn

Аудитын менежер :Х.Болдбаатар

Утас:99105506

Цахим хаяг: Boldbaatar.kh@audit.gov.mn

Аудитор: Д.Пүүжмаа

Утас:99080797

Цахим хаяг: puujmaad@audit.gov.mn:

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт .....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
  - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....
  - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин .....
  - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал .....
  - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт .....
4. Аудитын тайлан .....

  - 4.1 Ерөнхий зүйл .....
  - 4.2 Материаллаг байдал .....
  - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
  - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....
  - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....
  - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал .....

5. Аудитын илрүүлэлт .....
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗДТГ	Засаг Даргын Тамгын Газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**
81090 Уластагай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

2024.02.19 № 58.
талай _____ -ны № _____ -т

ИДЭР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
М.ПҮРЭВЖҮГДЭР-Д

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Идэр сумны Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Идэр сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Идэр сумын Засаг даргын Тамгын газар нь нийт 555.9 сая төгрөгийн санхүүжилттэй ажилласнаас, дээд шатны төсвийн захирагчаас 72.1, орон нутгийн төсвөөс 482,8 сая төгрөгийн санхүүжилт авч ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

Идэр сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд дүгнэлт өгөх аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй.

Бусад асуудлын хэсэг

Идэр сумын Засаг даргын Тамгын газар нь үйл ажиллагааны мөнгөн орлогыг төлөвлөгөөний дагуу бүрэн зарцуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

0000000000

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	18,596,728.50	20,104,418.50
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	18,596,728.50	20,104,418.50
354	Хангамжийн материал	10,986,728.50	12,494,418.50
35410	Бичиг хэргийн материал	846,000.00	994,950.00
35420	Аж ахуйн материал	9,308,915.00	10,667,655.00
35470	Бусад хангамжийн материал	831,813.50	831,813.50
35600	Мал амьтад	7,610,000.00	7,610,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	725,916,479.43	804,018,042.51
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	725,916,479.43	804,018,042.51
392	Биет хөрөнгө	720,930,479.43	784,160,042.51
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	591,952,165.24	665,952,165.24
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(159,811,579.25)	(187,935,777.23)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	176,554,800.00	238,694,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(88,930,666.32)	(107,780,989.98)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	224,222,431.00	215,760,035.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(157,634,801.73)	(153,467,715.73)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	31,889,800.00	22,629,708.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,444,803.71)	(19,574,554.63)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	155,685,394.00	155,685,394.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(26,569,239.80)	(46,820,002.16)
39217	Ном	1,016,980.00	1,016,980.00
393	Биет бус хөрөнгө	4,986,000.00	19,858,000.00
39301	Програм хангамж	3,172,000.00	3,172,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,182,000.00)	(2,512,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	3,996,000.00	19,198,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	744,513,207.93	824,122,461.01
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	744,513,207.93	824,122,461.01
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	744,513,207.93	824,122,461.01
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	696,313,921.20	696,313,921.20
51101	Өмч: - төрийн	696,313,921.20	696,313,921.20
512	Хуримтлагдсан үр дүн	38,546,579.80	118,155,832.88
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(32,995,343.35)	38,546,579.80
51220	Тайлант үеийн үр дүн	71,541,923.15	79,609,253.08
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	9,652,706.93	9,652,706.93
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	744,513,207.93	824,122,461.01

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	512,675,216.00	706,310,225.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	139,536,360.00	151,342,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	139,536,360.00	151,342,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	139,536,360.00	151,342,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	139,536,360.00	151,342,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	373,138,856.00	554,968,225.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	27,281,956.00	72,127,925.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	27,281,956.00	72,127,925.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	345,856,900.00	482,840,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	345,856,900.00	482,840,300.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	441,133,292.85	626,700,971.92
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	441,133,292.85	626,700,971.92
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	435,738,229.85	598,378,993.39
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	213,394,137.00	338,140,700.00
210101	Үндсэн цалин	178,734,314.00	224,364,479.00
210102	Нэмэгдэл	30,929,112.00	100,445,506.00
210104	Урамшуулал	3,730,711.00	13,330,715.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26,691,500.00	42,267,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	18,300,930.00	28,742,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,104,400.00	3,381,408.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,055,625.00	2,705,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	391,100.00	676,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,839,445.00	6,762,792.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	24,322,481.00	24,263,186.47
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,872,081.00	7,324,786.47
210302	Түлш, халаалт	21,450,400.00	16,938,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	27,565,700.00	42,566,352.00
210401	Бичиг хэрэг	1,249,900.00	2,801,050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	22,771,300.00	26,539,587.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,048,700.00	2,852,455.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	495,800.00	10,373,260.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	34,642,500.00	1,344,100.00
210604	Урсгал засвар	34,642,500.00	1,344,100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,645,800.00	4,279,250.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,645,800.00	4,279,250.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	23,718,275.00	36,548,945.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	22,730,975.00	35,588,300.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	232,100.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	307,900.00	469,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	152,200.00	227,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	73,800.00	27,434.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	83,000.00	205,000.00
210807	Газрын төлбөр	138,300.00	31,411.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	83,757,836.85	108,968,759.92
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,212,800.00	24,473,323.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	201,300.00	300,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	52,343,736.85	84,195,436.92
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,772,700.00	7,120,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,772,700.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	7,120,100.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	622,363.00	21,201,878.53
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	622,363.00	21,201,878.53
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	71,541,923.15	79,609,253.08
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	71,541,923.15	79,609,253.08

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	373,138,856.00	554,968,225.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	373,138,856.00	554,968,225.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	27,281,956.00	72,127,925.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	27,281,956.00	72,127,925.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	345,856,900.00	482,840,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	345,856,900.00	482,840,300.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	358,298,856.00	544,013,225.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	358,298,856.00	544,013,225.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	352,903,793.00	515,691,246.47
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	213,394,137.00	338,140,700.00
210101	Үндсэн цалин	178,734,309.00	224,364,479.00
210102	Нэмэгдэл	30,929,117.00	100,445,506.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		
210104	Урамшуулал	3,730,711.00	13,330,715.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26,691,500.00	42,267,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	18,228,600.00	28,742,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,104,400.00	3,381,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,683,300.00	2,705,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	421,100.00	676,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,254,100.00	6,762,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,060,400.00	24,263,186.47
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,685,000.00	7,324,786.47
210302	Түлш, халаалт	20,375,400.00	16,938,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,791,600.00	20,776,671.00
210401	Бичиг хэрэг	858,900.00	2,926,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13,884,000.00	14,279,016.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,048,700.00	2,852,455.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	719,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,227,500.00	1,344,100.00
210604	Урсгал засвар	4,227,500.00	1,344,100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,645,800.00	4,279,250.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,645,800.00	4,279,250.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	23,434,056.00	35,748,945.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	22,073,956.00	34,789,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	232,100.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	469,100.00	469,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	227,700.00	227,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	73,800.00	27,434.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	203,400.00	203,400.00

210807	Газрын төлбөр	138,300.00	31,411.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	15,700.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,658,800.00	48,870,694.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,355,400.00	48,570,694.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	303,400.00	300,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	5,395,063.00	28,321,978.53
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,772,700.00	7,120,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,772,700.00	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	7,120,100.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	622,363.00	21,201,878.53
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	622,363.00	21,201,878.53
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	14,840,000.00	10,955,000.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	14,840,000.00	10,955,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	14,840,000.00	10,955,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	14,840,000.00	10,955,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	14,840,000.00	10,955,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(14,840,000.00)	(10,955,000.00)
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	696,313,921.20	9,652,706.93	-32,995,343.35	0.00	672,971,284.78
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	696,313,921.20	9,652,706.93	-32,995,343.35	0.00	672,971,284.78
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайланг үеийн үр дүн	0.00	0.00	71,541,923.15	0.00	71,541,923.15
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	696,313,921.20	9,652,706.93	38,546,579.80	0.00	744,513,207.93
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	696,313,921.20	9,652,706.93	38,546,579.80	0.00	744,513,207.93
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	696,313,921.20	9,652,706.93	38,546,579.80	0.00	744,513,207.93
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					0.00
D08	Тайланг үеийн үр дүн	0.00	0.00	79,609,253.08	0.00	79,609,253.08
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	696,313,921.20	9,652,706.93	118,155,832.88	0.00	824,122,461.01

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН				
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	372,654,500.00	372,516,493.00	554,968,200.00	554,968,225.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	367,881,800.00	367,743,793.00	547,848,100.00	526,646,246.47
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	213,532,200.00	213,394,137.00	338,140,700.00	338,140,700.00
210101	Үндсэн цалин	213,532,200.00	178,734,309.00	239,471,500.00	224,364,479.00
210102	Нэмэгдэл	-	30,929,117.00	98,669,200.00	100,445,506.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт				
210104	Урамшуулал	-	3,730,711.00	-	13,330,715.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс				
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26,691,500.00	26,691,500.00	42,267,700.00	42,267,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	18,150,200.00	18,228,600.00	28,742,000.00	28,742,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,135,300.00	2,104,400.00	3,381,400.00	3,381,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,708,200.00	1,683,300.00	2,705,200.00	2,705,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	427,100.00	421,100.00	676,300.00	676,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,270,700.00	4,254,100.00	6,762,800.00	6,776,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,060,400.00	23,060,400.00	24,254,500.00	24,263,186.47
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,560,000.00	2,685,000.00	7,316,100.00	7,324,786.47
210302	Түлш, халаалт	20,500,400.00	20,375,400.00	16,938,400.00	16,938,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	18,381,600.00	18,381,600.00	20,922,600.00	20,776,671.00
210401	Бичиг хэрэг	1,448,900.00	1,448,900.00	2,926,000.00	2,926,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13,884,000.00	13,884,000.00	14,458,900.00	14,279,016.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,048,700.00	3,048,700.00	2,672,600.00	2,852,455.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	-	865,100.00	719,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,627,500.00	15,627,500.00	1,344,100.00	1,344,100.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	11,400,000.00	11,400,000.00	-	-
210604	Урсгал засвар	4,227,500.00	4,227,500.00	1,344,100.00	1,344,100.00
2107	Томилголт, зочны зардал	1,645,800.00	1,645,800.00	4,421,100.00	4,279,250.00
210701	Гадаад албан томилолт				
210702	Дотоод албан томилолт	1,645,800.00	1,645,800.00	4,421,100.00	4,279,250.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах				
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	25,084,000.00	25,084,056.00	57,048,400.00	35,748,945.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	23,723,900.00	23,723,956.00	56,088,800.00	34,789,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	232,100.00	232,100.00	-	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	469,100.00	469,100.00	469,100.00	469,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	227,700.00	227,700.00	227,700.00	227,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	73,800.00	73,800.00	231,200.00	27,434.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	203,400.00	203,400.00	-	203,400.00
210807	Газрын төлбөр	138,300.00	138,300.00	31,600.00	31,411.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	15,700.00	15,700.00	-	-
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх				
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,858,800.00	43,858,800.00	59,449,000.00	59,825,694.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,555,400.00	43,555,400.00	59,449,000.00	59,525,694.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	303,400.00	303,400.00	-	300,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4,772,700.00	4,772,700.00	7,120,100.00	28,321,978.53
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	-	-	21,201,878.53
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	-	-	21,201,878.53
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг				
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,772,700.00	4,772,700.00	7,120,100.00	7,120,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,772,700.00	4,772,700.00	-	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	-	7,120,100.00	7,120,100.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	345,856,900.00	554,968,200.00	482,840,300.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	345,856,900.00	554,968,200.00	482,840,300.00
122005	Орон нутгийн төсвөөс	-	345,856,900.00	554,968,200.00	482,840,300.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	622,363.00	-	-
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	19.00	-	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	-	-	-
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	-	-	-
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага				
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	18.00	-	-	-
620001	Удирдах ажилтан	7.00	-	-	-
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	6.00	-	-	-
620003	Үйлчлэх ажилтан	5.00	-	-	-
620004	Гэрээт ажилтан				

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	72,127,925.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	72,127,925.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	72,127,925.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0.00	-
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	0.00	4,153,386.47
210301	Гэрэл, цахилгаан		3,241,186.47
210302	Түлш, халаалт		912,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	0.00	3,088,766.00
210401	Бичиг хэрэг		350,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун		2,388,766.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		350,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	0.00	540,000.00
210702	Дотоод албан томилолт		540,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	33,608,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		33,608,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх		
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	9,845,694.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		9,845,694.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		20,892,078.53

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Завхан аймгийн Идэр сумын ЗДТГ нь харьяалагдах нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн стратегийн төлөвлөлт, хөтөлбөр төсөл зохиох, зохицуулах, хяналт шинжилгээ хийх, үнэлж дүгнэх бодлогын удирдамжаар хангах, Засаг даргаас бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд нь зохион байгуулалт, эрх зүй, аж ахуйн талаар болон Тамгын газрын тасаг албадын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, нутгийн захиргааны байгууллагыг чиглэн удирдахад нь Засаг даргад туслах, Хурал, Засаг дарга, доод шатны удирдлагыг мэдээллээр хангах үүргийг хэрэгжүүлдэг байгууллага юм.

“Тогтвортой хөгжлийн бодлогын үзэл баримтлалд тулгуурласан, төр засгийн бодлого үйл ажиллагаатай нийцсэн, орон нутгийнхаа онцлог, нөөц чадавхыг бүрэн дайчилсан, судалгаанд суурилсан эдийн засаг нийгмийн бодлогыг хэрэгжүүлж, хүмүүнлэг ардчилсан нийгмийн шаардлагад нийцсэн төрийн үйлчилгээг хүн амд шударга, ил тод шуурхай хүртээмжтэй хүргэж улс аймгийн хэмжээнд тэргүүлэх түвшинд хүрэхэд оршино” гэсэн зорилтыг тавин ажиллаж байна.

2023 онд Идэр сумын ЗДТГ-аас “Нийгмийн шаардлагад нийцсэн төрийн үйлчилгээг хүн амд шударга, ил тод шуурхай хүртээмжтэй хүргэх” гэж дэвшүүлсэн зорилтын хүрээнд үйл ажиллагааныхаа чиглэлийг тодорхойлж, 14 зорилтын хүрээнд 90 арга хэмжээг төлөвлөснөөс, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 82.1 хувиар, дүгнүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Идэр сумын ЗДТГ нь Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай, Төрийн албаны тухай, Шүүхийн тухай тухай, Төсвийн тухай, Хөдөлмөрийн тухай, Шилэн дансны тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай, зэрэг хуулиудыг голлон мөрдөн ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлээр дараах хууль, журамд өөрчлөлт орсон байна.

- Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн нэмэлт өөрчлөлт
- Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоол Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Идэр сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Идэр сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 79.6 сая төгрөгөөр буюу 10.7 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/
			Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0	0	0
Бараа материал	18,596.7	20,104.4	1,507.7
Үндсэн хөрөнгө	725,916.5	804,018.0	78,101.5
Нийт хөрөнгө	744,513.2	824,122.5	79,609.3
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	744,513.2	824,122.5	79,609.3
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	744,513.2	824,122.5	79,609.3

Бараа материал дансны үлдэгдэл 1.5 сая төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 51.4 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, 49.9 мянган төгрөгийн бараа материал зарцуулснаас шалтгаалсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны хувьд Аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдрийн А/37 дугаар захирамжаар ашиглалтын хугацаа дууссан элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 28.6 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталж, Идэр сумын ИТХ-ын 2023 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдрийн 06 дугаар тогтоолоор 133,9 сая төгрөгийн, 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн 14 тоот тогтоолоор 17.4 сая төгрөгийн нийт 151,3 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг бүртгэж авснаас үндсэн хөрөнгө данс 78,1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Засгийн газрын дансны үлдэгдэл 824,1 сая төгрөг болж 79.6 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 617,3 сая , нийт зарлагыг 617,3 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлжээ.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслийг батлахдаа өмнөх оны гүйцэтгэлд үндэслэн, 134.5 сая төгрөгөөр бууруулж 482.8 сая төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 14 хөтөлбөрийн 90 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 482.8 сая төгрөгийн төсөв баталсны 13.7 сая орон нутгийн төсвөөс, дээд шатны төсөв захирагчаас 462.0 сая төгрөгийн санхүүжилт авчээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 410.7 сая төгрөг, дээд шатны төсөв захирагчаас 72.1 сая төгрөг авч, урсгал үйл ажиллагаандаа зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 533.7 сая төгрөг буюу 96.1 хувьтай байгаа нь дээд шатны төсөв захирагчаас ЗДТГ-ын байрны урсгал засварт олгосон санхүүжилтийг зарцуулаагүй үлдсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	80101- Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	357,975.9	357,830.0	145.9	99.7
	80106-Багийн үйл ажиллагаа	70,564.3	70,418.5	145.8	99.7
	81102- Засаг даргын нөөц сан	15,000.0	15,000.0	0	100
	81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх	30,980.0	30,980.0	0	100
	80205 Мэдээлэл сурталчилгааны зардал	1,200.0	1,181.9	181.0	98.4
	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтшэмж урамшуулал	7,120.1	7,120.1	0	100

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд ЗДТГ-ын байр, сургуулийн дотуур байрны урсгал засвар, зам гаргахад Аймгийн ОНХС-аас 52.2 сая, худгийн орлогоор 3.6 сая төг, байрны түрээсийн орлогоос 8.9 сая, хагас жилийн мал тооллогын зардал 1.3 сая, бусад эх үүсвэрээс 6.1 сая, нийт 72,1 сая төгрөгийг бүртгэсэн байна.

Үүнээс бараа үйлчилгээний бусад зардалд 9.8 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжид 33.6 сая, худгийн гэрэл, цахилгаан зардалд 3.2 сая бусад зардалд 3.6 сая төгрөгийг зарцуулж, 20,9 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тус байгууллагад тусгайлан хэрэгжүүлж буй төсөл хөтөлбөр байхгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Идэр сумын ЗДТГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Д.Пүүжмаа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Болдбаатар, дарга тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Идэр сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 01 дүгээр сарын 19-ний өдрийн 03/17 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг Дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 554.9 сая төгрөгийн 1.5 хувь буюу 8.3 сая сая төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотой төсвийг хэмнэх талаар арга хэмжээ авч ажиллаагүй, батлагдсан төсвийн хүрээнд зардал гарган ажилласан байна .

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны хэрэгжилтийг шалгахад тайлант хугацаанд оруулах ёстой мэдээллийг бүрэн байршуулсан байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой алдаа зөрчил илрээгүй.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Идэр сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайланд завсрын аудитыг хийгээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага	1	13,833.1	1	11,066.4	80.0
Зөвлөмж	4	152,758.4	4	151,958.4	90.5
Нийт дүн	5	166,591.5	5	163,024.8	85,25

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа¹, зөрчил илрээгүй.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоох зөрчил илрээгүй байна.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага өгөх зөрчил илрээгүй байна.

5.3 Зөвлөмж

Аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй тул зөвлөмж өгөгдөөгүй

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

БОЛОВСРУУЛСАН : АУДИТОР
2024.02.20

ХЯНАСАН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
2024.02.21

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
2024.02.21

Д. ПҮҮЖМАА
Х. БОЛДБААТАР
Д. БАТ-УНДРАА